

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput Primum. De Juliani expeditione Persica: & quomodo superatus,
miserabili morte interiit. Et quaenam Libanius de ejus interfectore
scripserit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

δέξατο, ἐκάπερον εἰς θαύμα καθηπήσον· Α ad miserit, utrumque parem meretur admirationem. Post hanc vero aliud miraculum accidit, priore illo majus atque evidenter. Repente enim omnium vestes crucis signo insignitæ sunt: & induimenta stellis quibusdam distincta habere cœperunt, quasi textoris acu artificiose depicta. Eare factum est, ut alii quidem confessim judicarent Christum Deum esse, templique instaurationem ei displicere. Alii vero haud multo post Ecclesiæ sese adjunxerunt, & suscepto baptismo, hymnis ac supplicationibus pro iis quæ tentare prælumperant, Christum placarunt. Quod si cuiquam hæc incredibilia videbuntur, fidem ei faciant iij qui ea auditione acceperunt ab hominibus qui res ipsi viderant, & qui etiamnum superstites sunt. Sed & Judæi ipsi ac Gentiles fidem faciant, qui opus imperfectum dimiserunt; aut ut verius dicam, ne inchoare quidem potuerunt.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΕΡΜΕΙΟΥ
ΣΩΖΟΜΕΝΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΟΜΟΣ 5.

E J U S D E M
H E R M I A E
S O Z O M E N I
E C C L E S I A S T I C A E
H I S T O R I A E
L I B E R VI

Κεφ. α'.

C A P U T P R I M U M.

De Juliani expeditione Persica: & quomodo superatus, miserabilis morte interiit. Et quenam Libanius de ejus interfictio-
re scripsit.

Ο ΣΑ μὴν δὴ ἐν τῇ ιαλιανῇ βασιλείᾳ Α συγκυρῆσαταις εὐχλησίαις γέρων, ψ
τοῖς περιόδεις εκερατίας ιαλιανῆς, καὶ ἀποθνήθη, καὶ καρδία
βιβρήσκει τὸν φυγὴν. καὶ οὐα λεπτοῦ γραφεῖσθαι
αἰλιάντος αὐτὸν.

Q Uæcumque igitur Juliano Imperiū regente Ecclesiæ accidisse comperti, in superiori libro commemorata sunt. Incunte autem Vere, cum Persas bello aggredi decrevisset, Eu-phratem celeriter trajecit. Et p̄terḡsus Edessam, propter odium forsitan incolatum, quippe ea civitas iam inde ab initio univerfa Christi fidem suscepserat, Carras venit. Ubi cum Jo-vis fanum reperiisset, hostias immolavit,

LIII

ac vota fecit. Ex hinc viginti millia armatorum, ex copiis quæ ipsum sequentur desumpta, misit ad fluvium Tigrem, eo consilio ut regionibus illis præsidio essent, sibique præsto forent quotiescumque eos accerferet. Scriptus præterea Arsaci, Armeniorum regi & socio Romanorum, ut juxta fines Persarum ipsi occurreret. Quia in Epistola postquam ultra modum gloriatus esset, ac se quidem ipse extulisset, tanquam imperio idoneum & diis quos colebat acceptum: Constantium vero decessorem suum, ut ignavum & impium vituperasset: contumeliosis admodum verbis ei minatus est. Et quoniam eum Christianum esse acceperat, contumeliam exaggerauit, aut in Christum impia loqui gestiens: id enim subinde presumere solebat, cum fastu & jactantia ei denuntiavit, Deum illum, quem colebat, nequam ipsi opem laturum esse, si imperata facere neglexisset. Postquam hæc recte sibi constituisse visus esset, sumptis Romanorum copiis, per Assyriam iter fecit. Et urbibus quibusdam & castellis partim proditione, partim vi captis, inconsulte ulterius progressus est; non prospiciens iis quæ à tergo erant, nec cogitans eadem via rursus esse redeundum. Verum cuncta quæ ceperat, funditus vastabat, & horrea, aliaque omnia partim subvertebat, partim incendebat. Cum autem iter faceret secus Euphratem, Ctesiphonem pervenit. Est autem Ctesiphon urbs maxima, & Babylonis loco Persicorum nunc regum domicilium: nec procul ab ea labitur fluvius Tigris. Cum autem navibus ad eam urbem appellere non posset ob interiectum terræ spatium, sed neceesse haberet aut Ctesiphontem præterire, aut classem relinquere: percontatus quosdam ex captiuis, fossam navigabilem repperit longinquitate temporis obstructam. Quā per purgatā, remotoque impedimento, Euphratem in alveum Tigridis deduxit. Hoc modo classem ad latus exercitus sui navigantem habens, ad urbem perrexit. Sed cum Perse ad ripas Tigridis vissi essent cum maximo apparatu equitum ac peditum atq; elephontum, cernens Imperator exercitum suum inter duos maximos fluvios conculum tenuerit, timendumque esse ne fame interiret, sive illic mansisset, sive eandem viam remetiretur, urbibus &

A τὸ ἡ ἀπὸ τέττας, ἐπὶ τῶν ἑπομένων σεβόμα-
των ἀμφὶ δισμυρίχριστον ὅπλατα ἐπὶ τοῦ πο-
πλανόντεμψε, Φυλακῆς ἔκειτο τὸ τοπίον
καὶ εἰς καιρὸν αὐτῷ τῷ περιθέμένος, πάντα πα-
λέσι δισκανίῳ ἐπὶ τῷ δέρδρων γέρμῳ πο-
μαχεῖν ρωμαῖοις, ἐγράψεισι μητρι-
τεῖν πολέμους ἀπανθαδισασθεῖστες
εἴναι τοι μετέπειτα τῇ Θησεῷ, Σατύρῳ
Ζεδεγίᾳ ὡς Θησιδειον περιστήγεμον, τῷ
Φίλενοις ἐνόμιζε θεοῖς, πανταχού τοι
δέξατο, ὡς αὐτοῦ δρών παλαιστεῖ τοιδεμον-
τεῖν οὐδὲ τοιδεμοντεῖν, Θησεον
εἶναι, οὐ βλασφημεῖν αὐτὸν θεόν, πολε-
ζωντος τοῦ Χριστοῦ τέτο γένεσιν τοι
σατολιμᾶν, ἀπεκόμπατεν οὐδὲ τοιδεμοντεῖν
οὐδὲ ἐπαμύνοις οὐ τηγέτα θεόν οὐδὲ φέρετο
τῷ περιστήγεμον· ἐπεὶ ἡ ταῦτα καὶ
ἐχθρὸν ἐνόμισε, παλαισταὶ τῷ πομαχεῖ-
ται, πηγεῖα τοῖς αἰσθητοῖς καὶ πόλεις
καὶ φρέσια, τὰ μὲν καρδοστιά, τὰ ἐπίπο-
λεν, αἴσθησις ποιεῖται εἰς τὸ περιθέμα, πο-
λέν τῷ κατόπιν περιστοῦν, πόλη γε δικτεῖ
αὐτὴν πάλιν ἐπανελθεῖν αἱλίσσων προ-
νῶς ἐπόρθετο ταμεῖα τε καὶ τὰ δίκαια, πο-
λὺν κατέσκαπτε τὰ σῆμα ἐπιτῆται πομα-
χεῖν οὐδὲ τὸν ἐνφράτιον, ἐπίπολην πομα-
χεῖν γῆν τῷ κηποφῶντι περιστελλεῖν, αἱ
ἐπορθαὶς ἀνάγκες ἐφανεῖται, οὐ τὴν πόλιν πα-
νατοι, οὐ τῷ πλοίῳ καταφρενεῖν, αἴσθησις
ναστὸν αἰχμαλώτων, δρε πληρυστοι
πορχυ αἴσθησις τῷ χέριῳ καὶ διάφο-
το διειργον, εἰλυχιστε τὸν ἐνφράτιον ἐπὶ το-
γροῖσι ταῦτη τε τῷ σεργάτῳ πομαχεῖται
εἰχει τὰς ναυάς, ἐπὶ τὴν πόλιν εἰχειστο
λῆγε τῷ πομαχού διπέσων καὶ ὅπλων καὶ
φάντων, τῷ περιθέμα τοιούτων ἐπιθέ-
σθεισι τῷ πίγρῳ οὐδὲν οὐδὲ πολεμία
Οὐ δύο μεγίστων ποταμῶν πολιορκεῖται
αὐτῷ τὴν σεργάτην, καὶ λιμῷ διαθετο-
χινδυνεύεται, πήτε μέροις αὐτοῖς, πο-
τὴν αὐτὴν οὐδὲν πομαχεῖται τῷ πολιορκεῖ-

τῷ καμῆδι ὁντλθον καθηρημέρων, οὐ τὰ A vicis per quos venerat eversis, nec ul-
τηνίδαια μὴ ἔχστω, κέλησιν ἀθλα πε-
στει, Πήλεων πόδον μίας ἐπὶ σεγλιώτας
ενδιβεστέν· εντέτω ὃ σὸν περιεστάτας τῷ
ποίων ἐκέλθουτεν διπολελεῖν τὰ φορτία καὶ
τοις οἰκητοῖς οἱ σεγλιώτας, οἷς ἐπιθύμουν, διπο-
ριζτέλλετεν εἰς θράσος περιπτώτην, καὶ πε-
ριποτέρην τοῖς πολεμίοις μαχέσων). συγ-
καλέσας ὃ σὸν σεγληγές ὁ βασιλεὺς καὶ
στατιάρχας μὲν τὸ δέσποτον, συνέβασε
σὸν σεγλιώτας εἰς τὰς ναῦς οἰδεῖς, οὐ νυκτὶ B
τοπήρησα πλωσαντες, μὴν περιεστάταις πέραν
οὐδεις ἡσαν καὶ Σέβανον. τῷ δὲ πέτρῳ, οἱ
μηνιδόμφοι ήμενον, καὶ αἰλιάρις
παρεκελεύοντες· τοῖς δὲ ἐπικαθεύδοσιν, ἐπέ-
σταν οἱ ρωμαῖοι καὶ ήμεροις ἐπιγρυμένοις,
καὶ μάχην καβίσαντες· πολλάς τε διπολε-
λεῖσαν καὶ πλείαντες, διέσπασαν εἰς τὸν ποταμόν
καὶ τότε μηνιν περὶ τῆς κινητιφῶν Θρ-
ιστοπεδεύοντες· δόξαν δὲ τὸ βασιλεῖαν
καὶ πειρατέρω χωρεῖν, αἵλλας εἰς τὴν δεκαμένην
παντελεῖην, τὰς ναῦς ἐμπησταντες, οἷς δια-
την φυλακὴν τέτων πολλῶν διπολέμων
παντον, τὴν ἐπάνοδον ἐποιεύοντες, οὐ δριε-
τοῦ τίρονται πολλον ἔχοντες· πήγαντον δὲ
τοις μηνιδομφοῖς, τὰ μηνιν περιποτέρας αἰτη-
λιάν καθέσθαι εὐφόρος καὶ πάντας ἐπιτηδεα-
τρόντες μὲν δὲ ταῦτα, περιεστάτης τὰς ἐλό-
ψας διπολελεῖν ποτε τῆς πάντων πέτρων
θεοειας, ἐπιτηδεας αἰλιάντος φανεῖς, οἷς
ακούσυλοθεῖς, αἴγεις) ποτε τὸν ἡγεμο-
νιανακελεύθετο τε τοῖς τὸ δέδος, καὶ δόξας αἰλι-
άντος γέγενεν, επειστεν καὶ αἰταὶ επωι), ταῦτα χι-
μτοῖς πομαίοις οὐραῖς ἐπιτηδεατετετων στίτια φέ-
ρεται· γε τὸν ἐρήμωντος· ισταχθεῖστε οὐ βα-
πλευτείτω περιεστάτης τοῖς λόγοις, ἐδοκί-
ματος ταῦτη πορευέοντες ἐπειδὲ τὸ περισσότερω
χωρεῖσις, καὶ μηνιδομφοῖς διπολελεῖν τό-
ποις, οἱ μηνιδομφοῖς αἰχματοῖς Βασανό-
μφοις, αἰχματοῖς ηγεμονοῦσιν τοῦτον οἰκεῖων διπολο-
λεῖσα ποτε θάλαταν, καὶ ἐποιεῖται πάντα
τοις σεγλιώτας τοῦτον οἰκεῖων· αἰλιάντος δὲ τῆς
σεγλιώτας, τῷ τε μηνιδομφοῖς οἰδεῖς, καὶ τῇ συνδει-

penuria vexaretur, jam fatigatos Persæ aggressi sunt. Ac rique conserto prælio, ventus vehementer repente exortus, cœlum solemque ipsum densis nubibus obtexit, & pulvere acrem miscuit. Cumque tenebra undique & caligo circumfusa esset, eques quidam concito cursu prætervectus, Imperatorem hasta percussit, ac lethale vulnus ei infixit. Quem cum ex equo decessisset, ignotus, quisnam esset, abscessit. Et alii quidem Persam, alii Saracenum fuisse dicunt. Sunt qui illum militem Romanum fuisse affirmant, qui Imperatorem idcirco percusserit, quod moleste ferret, illius imprudentia ac temeritate exercitum Romanum in tot pericula conjectum esse. Porro Libanius Syrus Sophista, qui præ ceteris familiaris Imperatoris & amicus fuit, de cædis auctore ita scribit. Ac fortasse aliquis nosse cupit, quisnam illum occiderit. Ego vero nomen quidem nescio; Ab hoste tamen imperfectum non fuisse certissimum illud argumentum est, quod nemo ex hostibus ob vulnus illud honore affectus est. Quamvis rex Persarum auctorem cædis per præconem ad præmium vocaverit, & maxima quæque adipisci licuerit ei, qui in medium prodiisset. Verum nemō, ne præriorum quidem cupiditate ductus, eo facinore falso gloriatus est. Ac profecto habenda est hostibus gratia, qui facinus quod ipsi non admiserant, nequam sibi arrogarunt: sed nobis concederunt, ut cædis auctorem inter nostros quereremus. Qui enim ex ejus vita nullam percipiebat utilitatem: hi scilicet qui nequam juxta legū præcripta vivebant, & olim insidias ei struxerant, & tunc opportunitatem naicti, eum peremerunt: tum reliquā omni injustitia ipsos ad id facinus impellente, quæ illo regnante nullam licentiam obtinebat: tum præcipue Deorum cultu, cui ipsi adyerabantur.

ταῦ ἐπὶ Πινδοῖσιν, ἥδη τελαπωρικότ, πένι
αὐχέταις ἐπέθετο καρβεσῆς ἢ μάχης συ-
σάσης, Κέαπινς βίαιος ανακυκλήσις ανεμο-
τὸν ψευδὸν καὶ τὸν ἥλιον τοῖς νέφεσι ἔκπλη-
ψε· τῷ δὲ αὔξετην κόνιν ἀνέμεζε σκόπε-
καὶ πολλῆς αὐλύρως στον, αὐχέναμπτο-
πιπνεὺς φέρει ἐπὶ τὸν βασιλέα τὸ δόρυ, πο-
παίνια παιεῖαν· καὶ οὐ πόπια καθαλατο-
νῖ αἰπηλθελαθών λέγεται ἢ οἱ μεν, ποτο-
οὶ δέ, Σαρακηνὸν εἶναι τέτονος εἰσὶ δια-
μαίον τραϊνῶν εἶναι τέτονος γεινοῖο.
B ἐπενικοχέναι αὐτῷ τὴν πληγὴν, ἀγαν-
στὰ παθόπαθλία καὶ θραστήν, τη-
τοις αὐτεῖσαλε κινδύνοις τὴν τραϊνή-
σάνων ἢ ὁ σύρως φριστής, τὰ μά-
σσωνθής ἢ φίλως αὐτοῖς γεγονός, ταῦτα
οὐ πλείστης αὐτὸν γράφει τίς εὐθέτη
ποθεῖ οὐδὲ σκέπται τενομαμένη σπονδα
μητολέμιον εἶναι τὸν κλείατα, σπου-
δαγεῖς, τὸ μιδένα πολέμιον ἐπὶ τῇ πο-
γῇ τελιμῆδος· καίτοι διὰ κηρύκων τῷ πο-
κιάλει τερρεγέρας τὸν απεκβιότα, κηρυ-
γάλων τοπρήχε τῷ Φαινένι τοχεῖν
οῦμας ἔδειρων γερῶν ἡλαζονεύσατε κηρυ-
λή γε τοῖς πολέμιοις ἢ χάρεις, οὐτοῦ
ἔδρασαν, οὐ τερρεγέρας τῷ δόζαι, οὐ
ἔδρασαν οὐδὲν ταχεῖ οὐδὲν αὐτοῖς τῷ σαρ-
ζητεῖν οἰς γράμματοι λέπει ζῶν, οὐτοῖς οὐδὲ
οἱ ζῶντες οὐ κατέστην νόμες, πάλαι τε πε-
τελέμον, καὶ τότε δυνιθέντες γραμμα-
τῆς τε ἀλλας ἀδικίας αναγνωστική, οὐ
ἔχεταις ἐπὶ τῆς ὄκεανος βασιλείας δέσμιοι
καὶ μάλιστα γε οὐκαδέδεστο Θεοῖς, οὐ το-
ναντίον εζήτειν.